

PAULUS' BREV TIL ROMERNE

Hilsen

1 Paulus, Jesus Kristi tjener, kalt til apostol, utsalgt til Guds evangelium; ² det Han på forhånd lovet ved profetene sine i Hellige Skrifter, ³ om Sin Sønn, som menneske er Han kommet av Davids slekt, ⁴ og etter hellighets Ånd ble Han studiestet å være Guds Sønn i kraft ved oppstandelsen fra de døde, Jesus Kristus, vår Herre.

⁵ Ved Ham har vi fått nåde og apostoltjeneste til troens lydlighet blant alle folkeslag, for Hans navn. ⁶ Blant dem er også dere som er kalt av Jesus Kristus: ⁷ Til alle Guds elskede, kalte og hellige som er i Roma: Nåde være med dere og fred fra Gud, vår Far, og Herren Jesus Kristus.

Lengsel etter å besøke menigheten i Roma

⁸ Først takker jeg min Gud ved Jesus Kristus for dere alle, for deres tro forkynnes i hele verden. ⁹ Gud er mitt vitne, Han som jeg tjener i min Ånd i Hans Sørens evangelium, at jeg utanselig minner om dere i mine bønner.

¹⁰ Jeg bør alltid om at det en gang må lykkes for meg å komme til dere på en eller annen måte, ved Guds vilje. ¹¹ For jeg lengter etter å se dere, slik at jeg kan gi dere del i en åndelig nådegave, så dere kan bli styrket – ¹² det vil si at vi sammen kan bli opplivet i vår felles tro, deres og min.

¹³ Nå vil jeg ikke at dere skal være usikre, brodre, om at jeg ofte har planlagt å komme til dere for å høste noe frukt også blant dere, slik som blant de andre folkeslagene. Men inntil nå er jeg blitt hindret. ¹⁴ Jeg står i gjeld både til greskere og barbarer, til vise og uforsvandle. ¹⁵ Derfor, så lang det står til meg, er jeg villig til å forkynne evangeliet også for dere i Roma.

Den som er rettferdig av tro, skal leve

¹⁶ For jeg skammer meg ikke over Kristi evangelium, for det er Guds kraft til frelse for hver den som tror, for jøde først og så for greker. ¹⁷ For i det ble Guds rettferdighet åpenbart av tro til tro, som det står skrevet: Den som er rettferdig av tro, skal leve.

Guds vrede over all ugudelighet

¹⁸ For Guds vrede blir åpenbart fra Himmelen over all ugudelighet og urettferdighet hos

menneskene, de som holder sannheten nede i urettferdighet. ¹⁹ Det en kan vite om Gud ligger åpent for dem, for Gud har åpenbart det for dem.

²⁰ Helt siden verdens skapelse har Hans usynlige egenskaper vært klart synlige; både Hans evige kraft og Hans guddommelighet; disse kan kjennes av de gjerninger som er gjort. Slik er de uten unnskyldning.

²¹ For selv om de kjente Gud, æret de Ham ikke som Gud, eller takket, men de ble tomme i sine tanker, og deres dåraktige hjerte ble for mørket. ²² Mens de gjorde krav på å være vise, ble de bare dåraktige, ²³ og de byttet bort den uforgjengelige Guds herlighet med et bilde gjort lik et forgjengelig menneske, og bilder av fugler, firbeinte dyr og krypdyr.

²⁴ Derfor overga Gud dem også i deres hjerters lyst til urenhet, så de vanæret sine kroppar seg imellom. ²⁵ De byttet ut Guds sannhet med løgn og tilba og tjente skapningen i stedet for Skaperen, Han som er lovprist i all evighet. Amen.

²⁶ Derfor overga Gud dem til æreløse lidenskaper. For til og med deres kvinner byttet ut det naturlige samliv med et som er i strid med naturen. ²⁷ Det samme gjorde også mennene. De forlot det naturlige samliv med kvinnen, og de ble opptatt i sin begjær etter hverandre, så menn drev skammelig utakt med menn. Og den velfortjente straffelønn for sin villfarelse fikk de på seg selv.

²⁸ Ettersom de ikke fant noen verdi i å kjenne Gud, overga Gud dem til et uvendig sinn, så de gjør de ting som ikke summer seg.

²⁹ De er fulle av all slags urettferdighet, seksuell umoral, usselhet, grådighet og ondskap. De er fulle av misunnelse, mord, strid, vøk og lakthet. De ble riktigmakere, ³⁰ hatkere, gudstrette, voldmenn, stråte, skrytshet, de finner på all slags ond, de er ufylgige mot foreldre, ³¹ uforsvandle, upålitelige, uten naturlig kjærlighet, de vil ikke tilgi, de er ubarmhjertige.

³² Disse kjenner Guds rettferdige dom, og de vet at de som driver med den slags, fortjener døden. Likevel gjør de ikke bare det samme selv, men de slakter også andre som gjør det.

Guds rettferdige døm

2 Derfor kan du ikke unnskyldes, du menneske, hvem du enn er som dommer. For i hver sak du dommer en annen, fordømmer du deg selv. For du som dommer, gjør de samme ting. ¹ Vi vet at Guds døm, den som er i samsvar med sannheten, hviler over dem som gjør den slags. ² Regner du mot, du menneske som dommer dem som gjør slike ting, og som selv gjør de samme, at du skal kunne flykte fra Guds døm? ³ Eller forsakter du Hans rikdom på godhet, overbærenhet og tålmodighet? Skjønner du ikke at Guds godhet leder deg til uansettelse?

⁴ Men ved din hardhet og ditt hjerte som ikke vil vende om samler du deg vende til verdens dag, den dag da Guds rettferdige døm skal åpenbares. ⁵ Han skal gi enhver etter hans gjerninger: ⁶ Han gir evig liv til dem som ved tålmodig utholdenhet i god gjerning søker herlighet, ære og uavgjengelighet. ⁷ Han lar hamne og vrede komme over dem som søker sitt eget og er uhydlige mot sannheten, men som derimot hyler urettferdigheten. ⁸ Trengsel og angst skal komme over hver menneskesjel som gjør det onde, over jøde først og så over greker. ⁹ Men Han gir herlighet, ære og fred til hver den som gjør det gode, til jøde først og så til greker. ¹⁰ For Gud gjør ikke forskjell på folk.

¹¹ For alle som syndet uten lov, skal også gå bortapt uten lov, og alle som syndet i loven, skal bli dømt ved loven – ¹² for det er ikke de som hører loven, som er rettferdige for Gud, men de som lever etter loven, som skal bli rettferdiggjort. ¹³ Når hedningfolk som ikke har loven, av naturen gjør det loven lærer, er de sin egen lov, selv om de ikke har loven; ¹⁴ de viser at lovens gjerning er skrevet i hjertet deres; og samvittigheten deres vitner sammen med dem; det samme gjelder tankene deres, som innbyrdes enten anklager eller unnskylder dem. ¹⁵ – på den dagen da Gud skal domme det skjulte hos menneskene etter mitt evangelium, ved Jesus Kristus.

Også joden, som har loven, bryter loven

¹⁶ Se, du som kalles jøde og setter din lit til loven og roser deg i Gud, ¹⁷ du som kjerner Hans vilje og som kan domme om syndet og stort, fordi du er opplært i loven, ¹⁸ og er overbevist om at du selv er en veileder for blinde, et lys for de som er i mørke,

¹⁹ en oppdrager for ubestandige, en lærer for umodne, fordi du i loven har fått den rette form for kunnskap og sannhet.

²⁰ Du som lærer andre, lærer du ikke deg selv? Du som forbyrner at en ikke skal stjele, stjeler du? ²¹ Du som sier: «Du skal ikke drive hore», driver du hore? Du som har avsky for avgudsbildene, utlærer du tempelran? ²² Du som roser deg av loven, vanærer du Gud ved å bryte loven? ²³ For Guds navn blir spottet blant folkeslagene på grunn av dere, slik det står skrevet.

Hjertets omskjærelse

²⁴ Omskjærelse er jo nyttig dersom du holder loven. Men er du en lovbrøter, da er din omskjærelse blitt som om du hadde forhud. ²⁵ Hvis en som har forhud, holder lovens rettferdige krav, må ikke da hans forhud likevel regnes som omskjærelse? ²⁶ Dersom den som fysisk har forhud, oppfyller loven, har han ikke da rett til å domme deg, du som til tross for at du har bokstaven og omskjærelsen, er en lovbrøter?

²⁷ For det er ikke den som er jøde i det ytre, som er jøde, og omskjærelse er ikke en omskjærelse i det ytre, på kjønnslemmet. ²⁸ Men den er jøde som er det i det skjulte, og som har hjertets omskjærelse i Ånden, ikke i bokstaven. Den har sin ros, ikke fra mennesket, men fra Gud.

Gud har rett til å domme alle

3 Hvilken fordel har da joden, eller hvilket gagn er det i omskjærelsen? ² Mye, på alle måter! Først og fremst det at Guds Ord ble betrodde dem.

³ Hva da om noen var utro? Kan deres utroskap sette Guds trofasthet ut av kraft? ⁴ På ingen måte! Det står fast at Gud er sannferdig, men hvert menneske er en løgner. Som det står skrevet: For at Du skal bli rettferdiggjort i Dine ord, og til rett rår Du dommer.

⁵ Men dersom vår urettferdighet framhever Guds rettferdighet, hva skal vi da si? Er Gud urettferdig. Han som lar verden komme! Jeg taler nå bare på menneskelig vis. ⁶ Nei, på ingen måte! For hvordan skulle da Gud kunne domme verden? ⁷ For dersom Guds sannhet er kommet tydeligere fram ved min løgn, og det har biddatt til Hans ære, hvorfor blir jeg da fortsatt dømt som en syndet? ⁸ Hvorfor skal vi da ikke bare gjøre det onde

for at det gode kan komme av det! – slik de spottende sier om oss, og som noen påstår at vi lærer. Dommen over dem er rettferdig.

Alle mennesker står skyldige for Gud

⁷ Hva da! Har vi noen fordel! Nei, slett ikke! Vi har jo overfor anklaget både jøder og grekere for at de alle er under synd. ⁸ Som det står skrevet:

Det er ikke én rettferdig, nei, ikke én eneste. ⁹ Det er ikke én som forstår. Det er ikke én som søker Gud. ¹⁰ De har alle bøyed av. Alle er de blitt forderløst. Det er ingen som gjør godt, nei, ikke én eneste. ¹¹ En åpen grav er deres strupe. Isted sine tunger har de svelget, slanggilt er under deres kjepper.

¹² Deres munn er full av forbannelselse og bitterhet. ¹³ Deres hatter er strupe til å utøse blod. ¹⁴ Det er ødeleggelse og elendighet på deres veie. ¹⁵ Og fredens vei har de ikke kjent. ¹⁶ Det er ingen gudstydte for deres øyne.

¹⁷ Men vi vet at alt det loven sier, taler den til dem som er i loven, for at hver mann skal bli lukket, og for at hele verden skal stå straffskyldig for Gud. ¹⁸ siden ikke noe menneske blir rettferdiggjort for Ham gjennom lovgjøringene, for ved loven kommer erkjennelse av synd.

Guds rettferdighet ble gitt ved to alene

¹⁹ Nå er Guds rettferdighet blitt åpenbart uten noen lov, den rettferdighet loven og profetene bevitnet. ²⁰ Det er Guds rettferdighet ved to på Jesus Kristus, til alle og over alle som tror. For det er ingen forskjell,

²¹ for alle har syndet og mangler Guds herlighet. ²² Men de blir rettferdiggjort, utforløst, av Hans nåde ved forløsningen, den som er i Kristus Jesus. ²³ Ham stilte Gud fram som et soningsted, ved troen, i Hans blod, for å vise sin rettferdighet. For Gud i sin tilmodighet hadde håret over med de synder som tidligere var gjort. ²⁴ Slik ville Han vise sin rettferdighet i den tiden som er nå, så Han kunne være rettferdig og rettferdiggjøre den som har troen på Jesus.

All menneskenes er utelukket

²⁵ Hvor er så vår ros! Den er utelukket. Ved hvilken lov? Gjeringenes? Nei, ved troens lov. ²⁶ Derfor holder vi fast på at det er ved tro mennesket blir rettferdiggjort, uten lovgjøring.

²⁷ Eller er Gud bare jødernes Gud? Er Han

ikke også folkeslagenes Gud? Jo, også folkeslagenes, ²⁸ for Gud er én, Han som rettferdiggjør de omskåmte av troen og de uomskåmte ved troen. ²⁹ Setter vi da loven ut av kraft ved troen? Langt ifra! Tvert imot stadfester vi loven.

Abraham ble rettferdiggjort ved to

4 Hva skal vi da si at vår far Abraham har oppnådd etter kjøtt? ² For dersom Abraham ble rettferdiggjort av gjeringene, har han jo noe å rose seg av, men ikke for Gud. ³ For hva sier Skriften! Abraham trodde Gud, og det ble regnet ham til rettferdighet.

⁴ For den som arbeider, blir ikke lønnen regnet som nåde, men som fortjeneste. ⁵ Men den som ikke arbeider, men tror på Ham som rettferdiggjør den uguddelige, ham blir hans tro tilregnet som rettferdighet.

⁶ slik også David uttaler saligprisningen over det menneske Gud tilregner rettferdighet uten gjeringene: ⁷ «Salige er de som har litt sine forbrudefølgere, og sine synder dekket over.» ⁸ Sann er den mann som Herren ikke tilregner synd.»

Abraham ble rettferdiggjort for omskjæringen

⁹ Gjelder så denne saligprisningen bare de omskåmte, eller gjelder den de uomskåmte også? Vi sier jo at troen ble regnet Abraham til rettferdighet. ¹⁰ Men når ble den da tilregnet ham? Da han var omskåret eller uomskåret? Ikke da han var omskåret, men mens han var uomskåret. ¹¹ Han fikk omskjæringens tegn som et segl på rettferdigheten ved to, den han hadde mens han ennå var uomskåret, og slik ble han far til alle som ikke er omskåmte, men som tror, så rettferdigheten kunne bli tilregnet dem også.

¹² Han ble også far til de omskåmte, dem som ikke bare er omskåmte, men også følger i fotsporene av den tro vår far Abraham hadde da han innledes var uomskåret.

Løftet blir gitt ved to

¹³ For det var jo ikke ved loven løftet om å bli arving til verden ble gitt til Abraham eller til hans slekt, men ved troens rettferdighet. ¹⁴ For er det de som er av loven, som er arvinger, da blir troen uten innhold og løftet satt ut av kraft, ¹⁵ for det er jo slik at loven framkaller vrøde. Men der det ikke er noen lov, der er det heller ingen overtredelse.

¹⁶ Derfor er løftet av tro, for at det kunne

være av nåde, slik at løftet kunne stå fast for hele slekten, ikke bare for den som er av loven, men også for den som er av Abrahams tro. Han er far til oss alle ¹² – slik det står skrevet: *Jeg har gjort deg til far for mange folkeslag* – overfor Gud, Ham som han trodde på, den Gud som gjør de døde levende og nevner det som ikke finnes, som om det finnes.

¹³ Da alt håp var ute, trodde han med håp at han skulle bli far til mange folkeslag, etter det som var sagt: «Slik skal din slekt bli.» ¹⁴ Han ble ikke svak i troen og var ikke oppstatt av sin egen utlevde kropp, selv om han snart var 100 år. Derfor ikke var han oppstatt av Saras døde morsliv.

¹⁵ Han tvilte ikke i ventro på Guds løfte, men ble styrket i troen idet han ga Gud ære. ¹⁶ Han var helt overbevist om at det Han hadde lovt, det var Han også i stand til å gjøre. ¹⁷ Derfor ble det regnet ham til rettferdighet.

¹⁸ Nå ble det ikke skrevet bare for hans skyld at den ble tilregnet ham; ¹⁹ men også for vår skyld, vi som blir tilregnet rettferdighet og som tror på Ham som reiste vår Herre Jesus opp fra de døde. ²⁰ Han som ble gitt for våre overtredelser og oppreist til vår rettferdiggjørelse.

Fred med Gud

5 Da vi altså er blitt rettferdiggjort av tro, har vi fred med Gud ved vår Herre Jesus Kristus. ² Ved Ham har vi også ved troen fått adgang til denne nåde vi står i, og vi roser oss ved håp om Guds herlighet.

³ Og ikke bare det, vi roser oss også i trengsel, for vi vet at trengselen virker tilmodighet, ⁴ tilmodigheten virker et prøvet sin, og det prøvede sin virker håp. ⁵ Håpet gjør ikke til skamme, for Guds kjærlighet er utøst i våre hjerter ved Den Hellige Ånd, som ble gitt oss.

Kristus i vårt sted

⁶ For da vi ennå var skapelige, døde Kristus til fastsatt tid for ugadelige. ⁷ Det er neppe noen som vil dø for en rettferdig. Eller kanskje for en som er god, ville noen vilge å dø. ⁸ Men Gud viser sin kjærlighet til oss ved at Kristus døde for oss mens vi fortsatt var syndere. ⁹ Hvor mye mer skal vi da, nå som vi er blitt rettferdiggjort ved Hans blod, ved Ham bli frelst fra vreden! ¹⁰ For dersom vi ble forlikt med Gud ved Hans Sønners død da

vi var fiender, skal vi enda mer bli frelst ved Hans liv etter at vi er blitt forlikt. ¹¹ Ikke bare det, vi roser oss også i Gud ved Herren Jesus Kristus, Ham vi nå har fått forlikelsen ved.

Død i Adam, liv i Kristus

¹² Derfor, slik synden kom inn i verden ved ett menneske, og døden ved synden, og døden slik trengte seg inn til alle mennesker, fordi de alle syndet. ¹³ For også i tiden fram til loven var det synd i verden, men synden blir ikke tilregnet når det ikke er noen lov.

¹⁴ Likevel hersket døden fra Adam til Moses, også over dem som ikke hadde syndet i likhet med overtredelsen til Adam, han som er et forbilde på Ham som skulle komme.

¹⁵ Men ved nådegaven er det ikke som med fallet. For om de mange døde på grunn av den enes fall, så er Guds nåde og gaven ved Det ene Mennesket Jesu Kristi nåde, i langt større grad kommet rikelig over de mange.

¹⁶ Med gaven er det ikke som da den ene syndet. For skammen som kom av den enes fall, førte til fordømmelse. Men nådegaven som kom etter de mange overtredelser, førte til rettferdiggjørelse. ¹⁷ For om døden fikk herredømme ved den ene, ved denne enes fall, så skal da de som tar imot nådens overflod og rettferdighetens gave, desto mer ha liv og herke ved Den Enes, Jesus Kristus.

¹⁸ Altså, slik fordømmelsen ved den enes fall kom over alle mennesker, slik blir Den Enes rettferdige gjøring for alle mennesker til hans rettferdiggjørelse. ¹⁹ For så de mange ble stilt fram som syndere ved det ene menneskes udydighet, slik skal også de mange bli stilt fram som rettferdige ved Den Enes dydighet.

²⁰ Men loven kom inn ved siden av, for at fallet skulle bli større. Men der synden ble stor, ble nåden enda mer overstrømmende rik, ²¹ for slik synden hersket ved døden, skal også nåden herske ved rettferdighet til evig liv ved Jesus Kristus, vår Herre.

Død for synden, levende for Gud

6 Hva skal vi da si? Skal vi fortsette i synden for at nåden kan bli desto større? ² På ingen måte! Vi som døde fra synden, hvordan kan vi fortsette å leve i den? ³ Eller vet dere ikke at alle vi som ble døpt til Kristus Jesus, ble døpt til Hans død? ⁴ Vi ble altså begravd med Ham ved dåpen til døden, for at slik som Kristus ble oppreist fra de døde ved Faderens herlighet, skal også vi vandre i et nytt liv. ⁵ For hvis vi er